

Seniorenkrant Zoersel

Mei 2019

VERSCHIJNT DRIEMAAL PER JAAR IN JANUARI, MEI EN SEPTEMBER

JAARGANG 25 – nr. 2

mei – juni – juli – augustus 2019

(Volgende editie verschijnt september 2019)

INHOUD VAN DIT NUMMER

Rubrieken:

- Planning activiteiten Seniorenraad – pag. 4
- Woordje van de ondervoorzitter – pag. 5
- Wandelen – pag. 8 en 9
- Bowling – pag. 8
- Fietsen – pag. 10
- Omaatje – pag. 15 en 16

Vooruitzichten:

- Uitnodiging 31 mei – ‘De bouw van de Kieldrechtsluis’ – pag. 7
- Seniorenspordtag 7 mei – pag. 4
- Daguitstap 12 juni Kagerplassen – pag. 11 en 12
- Zelfzorg als mantelzorger – pag. 13 en 14

Thema's:

~ Nuttige info

- Allergielijders, let op – pag. 17 en 18

~ Weetjes

- Meimaand Mariamaand – pag. 19 en 20
- De meikever – pag. 21 en 22
- De meivis – pag. 23
- De meidoorn – pag. 24 en 25
- Weerspreuken voor de maand mei – pag. 25 en 26
- Vogel van het jaar: de steenuil – pag. 27
- Evolutie vrouwenstemrecht – pag. 29 tot 31
- Marie Curie: een intelligente vrouw – pag. 33 en 34

~ Gedicht

- Mei – Herman Gorter – pag. 35

DE REDACTIERAAD

Gerald Biesemans
Simone Jansen
Malou Schelfthout

Els Schoepen
Jef Van der Linden
Robert Vancampo

WERKTEN NOG MEE AAN DIT NUMMER

Celine Beirinckx

GRAFISCHE VORMGEVING

Tineke Weverbergh

PLANNING ACTIVITEITEN SENIORENRAAD

Malou Schelfthout

Hierna volgen de geplande activiteiten voor 2019:

Datum	Activiteit
Dinsdag 7 mei 2019	Seniorensportdag
Vrijdag 31 mei 2019	Bijeenkomst Seniorenraad in de Kapel (meer info zie pag. 7)
Woensdag 12 juni 2019	Daguitstap Kagerplassen
Dinsdag 20 tot donderdag 22 of vrijdag 23 augustus 2019	Drie – of vierdaagse fietstocht
Vrijdag 4 oktober 2019	Bijeenkomst Seniorenraad in de Kapel (meer info volgt)
Vrijdag 25 oktober 2019	Infomoment brandpreventie in de Kapel
Van 18 tot en met 23 november 2019	Seniorenweek

Seniorensportdag: OPGELET op dinsdag 7 mei:

Volkssporten staan centraal op deze sfeervolle sportdag voor 60-plussers. Zo kan je onder andere boogschieten, kegelen en ringwerpen. Ook een zoektocht te voet (4 km) en met de fiets (20 km) en een groepsles met pit staan op het programma. We sporten van 10 tot 16 uur. Aansluitend schuif je aan voor een lekkere barbecue.

De strafste sporters gaan aan het einde van de dag met een beloning naar huis.

De sportdag gaat door in en rond het AC Bethaniënhuis, Handelslei 167 en dit tussen 09.30 en 18 uur.

Kostprijs voor de dag is € 10

Inschrijven is verplicht vóór 30 april.

T 03 2890 0 00, gemeente@zoersel.be

© Dirk Van der Wijden

WOORDJE VAN DE ONDERVOORZITTER

Robert Vancampo

In naam van het leven

De tijd gaat heel snel voorbij.
De dag is amper begonnen en... het is al avond.
Het is pas maandag en hup daar hebben we de laatste dag van de week, die het weekend inluidt.
... en de maand is voorbij.
... en het jaar is bijna ten einde.
... en 40, 50, 60 jaren van ons leven zijn voorbij.
... en wij treuren om het verlies van onze ouders. Vrienden ontvallen ons.
... en wij zien de liefde van ons leven heengaan.
... en wij beseffen dat het onmogelijk is terug te gaan in de tijd.

En dan?

Laat ons ondanks alles genieten met volle teugen van de tijd die ons nog rest.
Laat ons niet stoppen met ontdekken, leren, ondergaan, zoeken, proeven, rustig beleven...
Laat ons kleur in onze grauwheid brengen.
Laat ons lachen met de kleine dingen van het leven.
Laat ons 'later' uit ons leven schrappen.
Ik doe het later wel eens een keertje.
Ik zal het later zeggen.
Ik zal er later aan denken.
Alsof wij de tijd in pacht hebben...

Want wat men niet begrijpt, is dat
... later... wordt de koffie koud.
... later... veranderen de prioriteiten.
... later... is de charme eraf.
... later... laat onze gezondheid het afweten.
... later... zijn de kinderen groot.
... later... zijn onze ouders oud en hulpbehoevend.
... later... zijn beloftes vergeten.
... later... wordt de dag nacht.

En later ... kan het te laat zijn.

Daarom leef nu!

Geniet nu!

Want door steeds op later te wachten,
kunnen wij de beste ogenblikken missen,
de beste ervaringen mislopen,
de beste vrienden verliezen,
van de beste familie vervreemden.

Wij zijn op een leeftijd gekomen waar wij niet moeten uitstellen.

En heb je de tijd genomen om dit te lezen?
Dan heb je het niet aan 'later' overgelaten.

WIJ BRENGEN MENSEN SAMEN

Malou Schelfthout

Wij krijgen af en toe vragen van Zoerselse senioren die graag willen kaarten, petanquen, een museum willen bezoeken, ... maar ze hebben in hun omgeving niet meteen iemand om dat samen mee te doen. Wij willen proberen daar iets aan te doen.

Heeft u interesse in een bepaalde activiteiten en vindt u niet direct iemand om dit samen mee te doen, geef ons een seintje.

Wij zullen alle vragen verzamelen en kijken of we mensen kunnen samenbrengen. Daarna is het aan jullie om de nodige afspraken te maken.

Geef uw interesses op via e-mail: senioren@zoersel.be of telefoon 03 2980 737 of via onderstaand strookje. Vergeet zeker niet uw naam en contactgegevens mee te vermelden.

Ik heb interesse in:

- ☐ Kaarten
- ☐ Bridge
- ☐ Petanque
- ☐ Museumbezoek
- ☐ iets anders

UITNODIGING 31 MEI

Malou Schelfthout

Hierbij nodigen wij alle Zoerselse senioren uit op onze Bijeenkomst van de Seniorenraad van vrijdag 31 mei 2019 om 14.00 uur.

Programma

Filmvertoning:

‘DE BOUW VAN DE KIELDRECHTSLUIS’

Een verhaal in beelden van Antoine Luyten en Leo De Borger

Op 10 juni 2016 opende koning Filip, de Kieldrechtssluis op de linker Schelde-oever van Antwerpen. Ze is 500 meter lang, 68 meter breed en 17,80 meter diep (bij laag water) en alzo de grootste ter wereld. De bouw ervan heeft 5 jaar geduurd en er waren 475.000 manuren en circa 400 miljoen euro nodig om dit alles te realiseren.

Inmiddels is de sluis volledig in werking maar 85 % van de sluisconstructies zit evenwel tot 30 meter diep in de grond of in het water voor altijd verborgen. Heel wat plaatsen waren of worden nooit toegankelijk voor het publiek. Amateurgineast Leo De Borger heeft destijds, samen met zijn vriend Antoine Luyten, de zéér uitzonderlijke toestemming bekomen om op de bouwwerf te filmen.

Gedurende 110 dagen zijn Leo en Antoine, in weer en wind, aanwezig geweest op de werf. Zij kropen overal op en in. Zij hebben ultieme momenten gefilmd bij belangrijke montages, die vaak uitgesteld werden omwille van weersomstandigheden of technische noodzakelijkheden. Met als resultaat een unieke film, die Antoine Luyten graag aan u voorstelt.

Wanneer:	vrijdag 31 mei 2019
Waar:	de Kapel, Handelslei 167
Tijdstip:	14.00 uur
Kostprijs:	gratis
Inschrijven:	geen voorafgaande inschrijving nodig

Koffie en vlaai worden u aangeboden.

Vrije Toegang

Wij verwachten u in de Kapel, Handelslei 167

WANDELEN – 4 KM

Verantwoordelijken 4 km wandelen:

Simone Jansen – tel. 03 383 20 06 (voicemail: gelieve een boodschap in te spreken)

Lydia Hendrickx – tel. 03 383 32 23

Jacques Coppens – gsm 0486 99 62 98

Verzamelpunt: Sint- Teunisplein

Geen inschrijving vereist.

De Seniorenraad dringt aan op het dragen van fluo hesjes.

datum	afstand	uur van vertrek
Maandag 20 mei	4 km	13.00 uur
Maandag 17 juni	4 km	13.00 uur
Maandag 15 juli	4 km	13.00 uur
Maandag 19 augustus	4 km	13.00 uur

Tijdens de schoolvakantie zijn kinderen en kleinkinderen welkom.

Heeft u zin om de wandelingen mee te plannen of te begeleiden? Contacteer dan één van de verantwoordelijken van de wandelingen.

BOWLING

Verantwoordelijke: Jef De Bie – tel. 03 383 30 34

Wij bowlen om de veertien dagen in de Blue Ball op de Bredabaan in Brasschaat. Alle senioren zijn welkom, je hoeft geen kampioen te zijn. Wij komen samen om 14.00 uur en de banen worden verdeeld onder de aanwezigen. Het is geen wedstrijd maar eerder een portie plezier, maar toch wordt er over het heel seizoen een kleine evaluatie bijgehouden. Ons seizoen start in september met een kaasdiner en eindigt in juni.

Nieuwe bowlingliefhebbers contacteren best even Jef De Bie, we proberen carpoolafspraken te maken.

dinsdag 14 en 21 mei

(7 mei is seniorensportdag)

dinsdag 4, 18 en 25 juni

dinsdag 3 en 17 september

14.00 uur

14.00 uur

14.00 uur

Adres:

Blue Ball

Bredabaan 863

2930 Brasschaat

WANDELEN – LANGE AFSTANDEN

Verantwoordelijken langere afstanden:

Emile Cop – tel. 03 312 43 57

René Mertens – tel. 03 383 26 09

Verzamelpunt: Sint-Teunisplein

Geen inschrijving vereist.

De Seniorenraad dringt aan op het dragen van fluo hesjes.

datum	uur vertrek	van	Aantal km	Begeleiding
Dinsdag 7 mei (seniorenspordag)				
Maandag 13 mei	13.00 uur		8 km	René
Maandag 3 juni	13.00 uur		12 km	Emile
Maandag 10 juni	13.00 uur		8 km	Emile
Maandag 1 juli	13.00 uur		12 km	René
Maandag 8 juli	13.00 uur		8 km	René
Maandag 5 augustus	13.00 uur		12 km	Emile
Maandag 12 augustus	13.00 uur		8 km	Emile

Tijdens de schoolvakantie zijn kinderen en kleinkinderen welkom.

**Gelieve propere reserveschoenen
te voorzien.**

Heeft u zin om de wandelingen mee te plannen of te begeleiden?
Contacteer dan één van de verantwoordelijken van de wandelingen.

FIETSEN

Verantwoordelijken: Wally Delarue, Bob Roofthoof, Robert Vancampo
Robert Vancampo – tel. 03 289 41 79

Plaats van vertrek: seniorenlokaal, Gestelsebaan 104
Geen inschrijving vereist.

Tijdens de fietsactiviteiten worden fluo hesjes gedragen.

datum	afstand	uur van vertrek
Woensdag 1 mei	65 km	09.30 uur
Woensdag 8 mei	35 km	13.00 uur
Woensdag 22 mei	45 km	13.00 uur
Woensdag 29 mei	65 km	09.30 uur
Woensdag 5 juni	35 km	13.00 uur
Woensdag 19 juni	45 km	13.00 uur
Woensdag 26 juni	65 km	09.30 uur
Woensdag 3 juli	35 km	13.00 uur
Woensdag 17 juli	45 km	13.00 uur
Woensdag 24 juli	65 km	09.30 uur
Woensdag 31 juli	35 km	13.00 uur
Woensdag 14 augustus	45 km	13.00 uur
<i>Dinsdag 20 augustus (driedaagse)</i>	50 km	11.00 uur
<i>Woensdag 21 augustus (driedaagse)</i>	70 km	09.30 uur
<i>Donderdag 22 augustus (driedaagse)</i>	55 km	09.30 uur
<i>Vrijdag 23 augustus (vierdaagse)</i>	50 km	09.30 uur
Woensdag 28 augustus	35 km	13.00 uur

!!! OPGELET: Bij slecht weer kan een rit afgelast worden.

Al de fietsers die in de mailinglijst van ZoerselFietst@outlook.com opgenomen zijn, krijgen dan een bericht.

Aangeraden wordt de mails te raadplegen vóór de rit.

Iedereen kan opgenomen worden in de mailinglijst door het zenden van een email aan ZoerselFietst@outlook.com.

De mailinglijst wordt ENKEL gebruikt voor de fietsactiviteiten van de Seniorenraad.

DAGUITSTAP WOENSDAG 12 JUNI 2019: BOOTTOCHT OP DE KAGERPLASSEN EN EEN HOFKESWANDELING IN HAARLEM

Gerald Bieseemans

Na een vroeg vertrek uit Zoersel rijden we richting Nederland om een kleine 100 km later in Meerkerk te stoppen voor een ontbijt.

Vervolgens verder richting Leiden waar we inschepen op een plezierboot voor een rondvaart op de iets verder gelegen Kagerplassen, een stelsel van veenplassen in het noorden van de provincie Zuid-Holland. De Kagerplassen liggen tussen de Noordzeekust en de stad Leiden en worden gevormd door diverse grote meren met veel kleine eilandjes. Hier, tussen polders en molens, varen we in een waterrijke wereld met een prachtige natuur, vergezichten en watervogels.

Na het middagmaal rijden we naar Haarlem waar we de wandeling 'Verborgen groen' maken. Langs de verborgen rustoorden in de stad, achter zware deuren en verscholen toegangspoorten, vindt u de Haarlemse hofjes met schattige huisjes en fraaie tuinen. Deze prachtige hofjes die Haarlem rijk is, herinneren nog steeds aan lang vervlogen tijden. De hofjes werden gesticht door de gegoede burgerij als opvang voor behoeftige ouderen en bejaarde vrouwen. Zij werden gehuisvest in kleine woningen die aan een als tuin ingericht binnenhof lagen. De toegang tot deze woongebiedjes werd meestal gevormd door een aan de straatzijde gelegen poort en zijn dus best te vergelijken met onze godshuizen van weleer.

Na deze wandeling hebben nog wat vrije tijd om in Haarlem rond te flaneren of een terrasje te doen. Daarna rijden we rechtstreeks terug naar Zoersel waar we verwachten rond 20u30 aan te komen.

Deze uitstap kunnen we u aanbieden aan de prijs van €45,00 per persoon.

Hiervoor krijgt u:

- rit in een comfortabele autocar,
- Nederlandstalige begeleiding,
- 's ochtends een koffie/thee-stop met broodje of koffiekoek,
- 's middags een warme driegangenmaaltijd: tomatengroentensoep, kipfilet Hawaiï kerriesaus en aardappelgarnituur en tot slot een vanille ijsje met slagroom
- de boottocht op de Kagerplassen,
- de 'Verborgten groen' wandeling in Haarlem.

Niet inbegrepen is het eigen drankverbruik bij het middagmaal.

Praktisch:

- inschrijven kan **uitsluitend telefonisch** via het nummer 03 2980 908,
- vanaf donderdagnamiddag 18 april, 13u30 tot en met woensdag 24 april, 16u30
- en mits betaling van de reissom van **€45,00 per persoon** op het rekeningnummer BE67-0682-4162-3387 van de Seniorenraad vóór 30 april 2019, **met vermelding van 'Haarlem' en de naam van de deelnemer(s)**,
- we vertrekken van de parking achter de kerk van Sint-Antonius op **12 juni 2019 om 07u30**,
- 's avonds terug te Zoersel rond 20u30,
- **OPGELET:** *maximaal 48 deelnemers*

ZELFZORG ALS MANTELZORGER

Celine Beirinckx

Neemt u zorg op voor iemand thuis of uit uw omgeving? Dan bent u waarschijnlijk een mantelzorger. U bent mantelzorger vanaf het moment dat u - op regelmatige basis en onbezoldigd - zorgt voor iemand uit uw omgeving. Dit kan een familielid zijn, maar evengoed een vriend, buur of kennis.

Het verlenen van zorg aan anderen vraagt heel wat energie. Hebt u soms de neiging uzelf weleens weg te cijferen? Voldoende aandacht en tijd hebben voor uzelf zorgt ervoor dat u opnieuw de batterijen kunt opladen. Hieronder vindt u 5 tips voor voldoende zorg te dragen voor uzelf als mantelzorger.

1. Zorg niet in uw eentje, maar durf hulp vragen.

Alleen de zorg dragen als mantelzorger kan erg belastend worden. Durf hulp te vragen aan familie, vrienden, buren of professionals. Als u uzelf goed voelt, dan zal u ook betere zorg kunnen verlenen. Hulp vragen is helemaal oké.

2. Herken uw grenzen.

Bepaal wat uzelf kunt doen en wat u liever overlaat aan andere mantelzorgers of professionals.

3. Onderhoud contact met uw sociaal netwerk

Het in contact blijven met mensen rondom u zorgt ervoor dat uzelf niet in een isolement terecht komt.

4. Blijf zorg dragen voor uzelf

Blijf uw eigen hobby beoefenen. Denk aan uw eigen gezondheid, lichaamsbeweging en gezonde voeding.

5. En tot slot: durf te genieten

Voorzie op vaste momenten ruimte en tijd voor uzelf om iets te doen waar u van ontspant.

DAG VAN DE MANTELZORGER | VRIJDAG 21 JUNI

14.30 – 16.45 uur FAIRTRADE WANDELING ZOERSELBOS

Samenkomst om 14u15 ter hoogte van parking 'in de wandeling' (Peggerstraat 58)

17.00 – 19.00 uur ETENTJE 'IN DE WANDELING'

We nodigen u graag uit voor een etentje 'in de wandeling'. Er is keuze tussen vlees of vis. (In de wandeling | Peggerstraat 58, 2980 Zoersel)

20.00 uur THEATERVOORSTELLING: 'OUDE KOEIEN AAN DE COSTA DEL SOL'

Rita en Nicole, twee lustige weduwen, zijn dringend aan vakantie toe. Daarom boeken ze een reisje naar de Costa del Sol. Allebei ontgoocheld in de liefde zweren ze om zich nooit nog in te laten met iemand van het mannelijk geslacht. Maar kunnen ze weerstaan aan de charmes van zwoele ober Miguel en sexy animator Kenny? Of maken ze de mannen 'horensdol'? Strand, stieren en sangria zorgen voor de nodige ambiance ! 'Oude Koeien aan de Costa del Sol', een humoristische, muzikale voorstelling met vurige flamenco, klepperende castagnetten en een paar zoemende muggen!

(de Kapel, cultureel centrum Bethaniënhuis, Handelslei 167)

De dag van de mantelzorger is volledig gratis, maar u moet wel inschrijven.

Inschrijven kan tussen 20 mei en 7 juni via het onthaal van het administratief centrum (Handelslei 167), T 03 2980 000. Voor elke activiteit kunt u apart inschrijven.

Hou er rekening mee dat de plaatsen beperkt zijn.

Laat u de zorgbehoevende niet graag alleen? Contacteer dan uw mutualiteit voor een thuisoppas.

OMAAATJE: 'WIJTING' VIS VAN HET JAAR 2019

Simone Jansen

Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (=VLAM) heeft de wijting verkozen tot vis van het jaar 2019. Dit al voor het derde jaar op rij.

De zilverkleurige vis is familie van de kabeljauw en hij kan tot wel 70 cm groot worden. Deze vis wordt vaak gevangen in de Noordzee, de Keltische Zee en het oostelijke Engels Kanaal. Alle gerechten met kabeljauw kan men ook bereiden met wijting.

Recept: wijting met aardappelpuree

Voor 4 personen:

450 g wijting

700 g bloemige aardappelen

300 ml melk

3 el mayonaise

4 el vers gehakte bieslook

peper en zout

20 g boter

De vis van het jaar!

Snijd de aardappelen in stukjes en kook ze gaar in licht gezouten water.

Leg de wijting in een diepe kookpot, voeg de melk en boter toe, kruid naar smaak met peper en zout. Laat 10 tot 15 minuten sudderen en haal de vis er dan uit.

Pureer de aardappelen met 200 ml van de melk waarin de vis gepocheerd werd samen met de helft van het bieslook.

Meng de rest van het bieslook met mayonaise.

Verdeel de puree over de borden, leg de wijting erbij en werk af met wat bieslook-mayonaise.

Smakelijk!

OMAAATJE: CHOCOLADE

Simone Jansen

Dit jaar valt Pasen laat in het jaar, meer bepaald op 21 april. Bij het Paasfeest horen paaseieren.

In onze jeugd kenden we de smaken puur, melk en wit. De laatste jaren zijn er zoveel nieuwe, ook exotische smaken: tompouce, wasabi, zeezout, karamel, crème brûlée, gember-limoen, yoghurt-aardbei, koffiecristal, piña colada, whisky, karamel- pecan, amandel- kokos, aardbei- citroen- sinaasappel en nog vele andere.

Ook Ruby, de roze chocolade is een natuurlijke tint zonder toevoeging van kleurstoffen. Wie weet nog welke smaak er onder welk papiertje zit? Willen we dat wel weten?

Chocolade weetjes

Deze winter opende het belevingsmuseum 'Chocolate Nation' op het Koningin Astridplein in Antwerpen, 4000 m² volledig gewijd aan de Belgische chocolade.

Het verhaal begint in de jungle, een ruimte met een echte cacaoboom. Daarna volgen bezoekers de reis van de cacaobonen tot in de Antwerpse haven, de tweede grootste importhaven van cacao ter wereld.

De magische reis van boon tot chocolade houdt ook halt bij een levensgrote fantasiemachine (uniek in de wereld) die toont hoe Belgische chocolade gemaakt wordt vanaf het roosteren van de cacaobonen tot het afgewerkte product.

In het gebouw van vier verdiepingen kunnen de bezoekers ook proeven en leren ze ook zelf chocolade maken. Zeker een bezoekje waard!

Koningin Astridplein 7

2018 Antwerpen

+32 3 207 08 08

<https://www.chocolatenation.be/>

Ter ere van de jaarlijkse pateekes- en chocoladeweken in Antwerpen brengt de vzw Koekenstad twee iconische chocoladerepen van Alfred Martougin opnieuw in productie: Bloc en Minerva.

Vorig jaar werd 'de Perrette', de oudste chocoladereep van België, opnieuw uitgebracht. Die werd in Antwerpen gemaakt door de Meurissefabrieken tussen 1904 en 1986.

Chocolade en snoep kunnen troost brengen bij verdriet. Sommige mensen zijn chocoladeverslaafd, die zoetheid is ook zo lekker!

ALLERGIELIJDERS LET OP

Jef Vanderlinden

Stuifmeelseizoen 2019 gestart met els en hazelaar

Bron: <https://www.sciensano.be>

Het nationaal aerobiologisch surveillancenetwerk van Sciensano kondigt de start van het stuifmeelseizoen van de els en de hazelaar aan. Het aantal stuifmeelkorrels van deze bomen is de laatste dagen aanzienlijk toegenomen, waardoor een risicoperiode start voor personen die gevoelig zijn voor dit stuifmeel, en in sommige gevallen ook voor personen met een berkenpollenallergie.

Zachtere temperaturen zorgen voor een eerste pollenpiek

In vergelijking met vorig jaar doken voor de mensen met pollenallergie dit jaar de eerste symptomen veel later op, zelfs al is de start van dit pollenseizoen eigenlijk redelijk gemiddeld. Tijdens de maand januari bleven de temperaturen redelijk laag en kregen we ook te maken met winterse neerslag, wat ervoor gezorgd heeft dat de els en hazelaar hun stuifmeel nog niet in de lucht konden verspreiden. De katjes van deze bomen, de mannelijke bloemwijzen die pollenkorrels produceren, waren al zichtbaar eind december. Toch heeft het tot 9 februari 2019 geduurd eer we een eerste piek van 125 pollenkorrels/m³ konden waarnemen, wat dus een risico vormt voor mensen die gevoelig zijn aan dit type van stuifmeel.

Zal dit jaar milder zijn dan 2018 voor allergielijders?

Net zoals het weer niet voor het komende jaar voorspeld kan worden, is het nog niet mogelijk om de stuifmeelconcentraties voor 2019 te voorspellen. Gedurende het hele jaar volgen de pollengolven elkaar op, zoals de pollenkalender op www.airallergy.be illustreert. Het grootste deel van de bomen geeft zijn stuifmeel vrij aan het einde van de winter en in de lente. De els en de hazelaar zijn de eersten op rij: zij geven al stuifmeelkorrels vrij voordat de eerste bladeren verschijnen. De stuifmeelkorrels van de berk, die beschouwd wordt als de meest allergie verwekkende boomsoort in België, maken normaal gezien hun opwachting tussen maart en april.

Vervolgens volgt het lange stuifmeelseizoen van de grassen (van mei tot juli), ook wel het 'hooikoortsseizoen' genoemd. Eén op de tien Belgen lijdt aan hooikoorts.

Van jaar tot jaar kunnen verschuivingen van enkele dagen tot enkele weken optreden. Ook de jaarlijks ingezamelde pollenconcentraties zijn zeer variabel. Op het moment dat de bloeiwijzen rijp zijn en klaar om hun stuifmeel in de lucht te verspreiden, spelen de weersomstandigheden een belangrijke rol. Terwijl wind en milde temperaturen de verspreiding van het stuifmeel bevorderen, zorgt regenweer ervoor dat pollen neerslaan waardoor de concentraties afnemen. Maar sommige bomen hebben eveneens meerdere jaren nodig om voldoende energie op te slaan alvorens grote hoeveelheden stuifmeel te kunnen produceren. Deze pollenrijke jaren, zoals het geval was voor enkele boomsoorten in 2018, kennen een cyclus van 2 tot 5 jaar. Dit jaar zou dus in principe een minder zwaar jaar moeten zijn voor personen met een allergie voor els, hazelaar of berk.

Wat te doen in geval van symptomen?

Een stuifmeelallergie is een chronische ziekte waarbij de diagnose moet gesteld worden door een dokter. De symptomen zijn gemakkelijk te verwarren met deze van andere ziektes (verkoudheid enz.) en het fenomeen kan complex worden in geval van polyallergieën (bv. allergie voor zowel berk als gras) of kruisallergieën. In dit laatste geval is het mogelijk dat personen met een berkenpollenallergie reeds symptomen vertonen in het begin van het jaar omwille van de gelijkenissen die er bestaan tussen de verschillende pollentypes. De els, de hazelaar en de berk behoren immers allemaal tot éénzelfde familie nl. de berkenfamilie of Betulaceae.

De typische klinische symptomen zijn:

- Prikkelende, jeukende, tranende en rode ogen
- Niesbuien, verstopte neus, verstopte sinussen, verlies van smaak- en reukzin, lopende neus, en in sommige gevallen jeuk achterin de mond of in de keel

Hoe de ongemakken beperken en niesbuien verlichten?

- Volg de richtlijnen en de aanbevolen behandeling van uw arts
- Reinig uw neus met fysiologisch water
- Vermijd inspanning en sportieve activiteit in de buitenlucht
- Draag een (zonne-)bril om contactreacties te vermijden
- Neem een douche en was uw haar voor u gaat slapen
- Gebruik papieren zakdoeken en werp deze systematisch weg
- Droog de was niet buiten
- Houdt de ramen dicht bij verplaatsingen met de wagen

Raadpleeg regelmatig de website www.airallergy.be

MEIMAAND MARIAMAAND

Gerald Biesemans

Meimaand Mariamaand. Hoe vanzelfsprekend voor katholieken. Maar waar komt die devotie eigenlijk vandaan? Hoe is dat gebruik ontstaan? En op basis van welke bronnen?

Met enige goede wil kun je een enkele aanzet aanwijzen in de middeleeuwen maar van volksdevotie is nog geen enkele sprake. Geleerden wijzen er graag op dat Maria de plaats moest innemen voor allerhande heidense gebruiken. De naam van de maand gaat terug op de Romeinse moedergodin Maia. Zij staat voor vruchtbaarheid, ontluikend leven, liefde. Rond de eerste van haar maand kenden de Romeinen de Floralia, feesten en spelen ter ere van de bloemengodin Flora. Er kwamen bloemenkransen aan te pas en meisjes die voor de ogen van de verlekkeerde toeschouwers in het stadion een striptease opvoerden. Op middeleeuwse afbeeldingen wordt de maand mei geïllustreerd door boeren op het land, bloemen, vogeltjes en ridders te paard die met hun geliefde de natuur intrekken. Wellicht komen daar gebruiken als het dansen rond de meiboom vandaan en het kiezen van een meikoningin.

Dit soort praktijken zijn heel lang blijven bestaan. Tot verdriet van de kerkelijke overheden. In 1579 probeert Carolus Borromeus in zijn bisschopsstad Milaan de aandacht van de bevolking af te leiden van dergelijke excessen en ze om te buigen in gebedsstonden voor het Mariabeeld in de kathedraal. Dat sloeg aan. In die jaren heerste juist de pest in Noord-Italië. Zou dat ertoe hebben bijgedragen dat de Mariadevotie een succes werd? In diezelfde tijd organiseerde in Rome Filippus Neri voor de jeugd elke dag van de maand mei een Maria-gebedsuur.

Dat gebruik zal met name door de Italiaanse jezuïeten van de 18e eeuw worden overgenomen en verspreid. Tijdens hun volksmissies in de maand mei houden ze elke dag Mariameditaties. De inspiratie was mede ingegeven door bloei en succes van de zogeheten Maria-Congregaties, broederschappen die een bijzondere trouw beloofden aan de heilige Maagd, en dat bezegelden met een riddereed of gelofte. De meditatiestof ontleenden zij aan Ignatius' Geestelijke Oefeningen en borduurden daar op voort. Ignatius geeft aan hoe de bidder kan verwijlen bij mysteries uit het leven van Jezus. Hij doet het voor, als hij stilstaat bij Jezus' geboorte in de grot: "Onze-Lieve-Vrouw zien en Jozef en ook het pasgeboren kind Jezus. Ik maak me tot knechtje, onbeduidend en onwaardig, en ik kijk ze aan, aanschouw ze en dien ze waar het nodig is, alsof ik erbij was, met alle achting en eerbied waartoe ik in staat ben. Daarna tot mezelf inkeren om er enig voordeel uit te trekken". "Aan het einde houdt men een gesprek met de drie goddelijke personen, met Jezus of met zijn Moeder, Onze-Lieve-Vrouw".

Deze dagelijkse meimaandmeditaties werden door de jezuïeten uitgegeven in devotieboekjes.

Zo verscheen in 1725 het boekje van pater Dionisi 'Meimaand Mariamaand'. Het bevat adviezen voor het versieren van een Maria-altaar of een Maria-beeld; het beveelt aan dagelijks de rozenkrans te bidden of de litanie van Maria en elke dag te beginnen met een goed voornemen. Het beleefde talloze herdrukken. Dergelijke boekjes vonden hun weg in heel Europa en in de

missiegebieden Zuid-Amerika en Zuid-Oost-Azië. In 1815 en 1822 bevorderde paus Pius VII († 1823) deze vorm van volksdevotie door er meerdere aflaten aan te verbinden.

Welbeschouwd is de meimaand als Mariamaand dus een recente ontwikkeling in de geschiedenis van het vroomheidsleven. Mooie illustratie van het katholieke geloofsinzicht dat niet alleen de Heilige Schrift, maar ook de traditie vindplaats is van Gods openbaring.

Bron: <http://www.heiligen.net/heiligen/05/00/05-00-1700-meimaand-mariamaand.php>

In 2013 verdween er een kapelletje aan de Kievitheide. Het stond immers op privégrond. De buurt en de Landelijk Gilde vroegen aan de gemeente om een ander plekje te zoeken.

*De verdwenen kapel Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes op de Kievitheide
(<https://kadoc.kuleuven.be/kapelletjes/images/ant/17zoe195826.jpg>)*

De toenmalige schepen Luc Kennis ging hiervoor te rade bij de Heemkundige Kring. Samen kozen ze voor een stukje grond aan de Kievitheide dat nog eigendom is van de gemeente. “Zo blijft het kapelletje een stukje van de buurt en kunnen kindjes van de school ‘het Kievitje’ er dus nog steeds naartoe om erover te leren,” vertelt Luc Kennis. De gemeente zal zorgen voor de onderhoud van het stukje gras. Het kapelletje zelf kan op de goede zorgen rekenen van een buurtbewoner.

“Bij deze dan ook een dikke merci aan de familie Ollieuz – Schoepen,” besluit Luc, die heel tevreden is dat er weer een stukje erfgoed kon bewaard blijven.

Het nieuwe kapelletje op de Kievitheide

Bron: <https://zoersel.cdenv.be/nieuws/nieuws/kapelletje-aan-de-kievitheide-blijft-bewaard/>

DE MEIKEVER OF GEWONE MEIKEVER (MELOLONTHA MELOLONTHA)

Gerald Biesemans

Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Meikever>

De meikever is een insect uit de orde kevers (Coleoptera) en de familie bladsprietkevers (Scarabaeidae).

De meikever is met een lengte tot 3 centimeter een middelgrote soort, de kleur van de dekschilden en de poten is kastanjebruin. Het gehele lichaam is voorzien van een fijne, witte beharing en de segmenten van het verder zwarte achterlijf hebben aan weerszijden driehoekige witte vlekjes. De antennes hebben een oranje kleur en eindigen in een langwerpige verdikking. Deze bestaat echter uit verschillende lamellen die eenmaal uitgewaaierd duidelijk zichtbaar zijn en worden gebruikt bij het zoeken naar voedsel of een partner.

De meikever staat bekend als een belangrijk plaaginsect, omdat de larven schade kunnen toebrengen aan door de mens geteelde gewassen. De larven eten wortels van planten en kunnen een verwoestende uitwerking hebben op moestuinen en gazons. Deze larve wordt, zoals alle larven van bladsprietkevers, een engerling genoemd.

De volwassen kevers eten bladeren en kunnen als ze in grote aantallen voorkomen een boom volledig kaalvreten. De volwassen meikever heeft een voorkeur voor de eik, maar leeft ook wel van andere soorten bomen. De voorkeur voor eik blijkt dan vooral in Nederland, want in België, meer bepaald in Vlaanderen komt de meikever bijna uitsluitend

voor in streken waar men veel beuken aantreft. De kever is in de regel niet zo schadelijk als de larve, al zijn er enige uitzonderingen bekend.

Toen er nog geen bestrijdingsmiddelen waren, veroorzaakte de kever veel schade aan de gewassen en vormde zo een serieuze bedreiging voor de voedselvoorziening. Na de komst van insecticiden in de twintigste eeuw is de kever veel zeldzamer en in sommige streken is de soort volledig uitgeroeid.

De meikever komt voor in grote delen van Europa, en is vooral te vinden op open plekken in bossen, bosranden en open velden met gras als begroeiing. In Nederland en België is de soort niet meer zo algemeen als vroeger. De meikever is een van de bekendere Europese kevers en speelt een bescheiden rol in de cultuur.

De kever komt 's nachts op kunstmatige lichtbronnen af. In tegenstelling tot wat wel wordt beweerd worden de kevers niet direct aangetrokken door het licht, maar raken ze verward. Normaal gesproken navigeren ze op het maanlicht, dat vanaf een vast punt afkomstig is. Doordat het licht constant uit dezelfde richting komt, kan de kever in een rechte lijn vliegen. Als een meikever echter langs een lamp vliegt, verandert de positie van de lichtbron ten opzichte van de kever, zodat het dier rondjes om de lamp blijft cirkelen.

Travel makes a wise man better, but a fool worse. (Thomas Fuller (GB 1654 – 1734))

VAN EEN OUDER WORDENDE MAN ZEGT MEN IN HET ENGELS: "MORE IN THE MIDDLE, LESS ON THE TOP". (ANONIEM)

Vergeef je vijanden, maar vergeet nooit hun naam. (Herman Van Rompuy)

Pas als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan. (anoniem)

MEIVIS

Gerald Biesemans

De meivis bestaat niet: het is een algemene benaming voor vissoorten die in het voorjaar – rondom de maand mei – commercieel gevangen worden zoals de elft, de fint, de geep en de haring. Maar bij ons wordt de naam ‘meivis’ zeer vaak gebruikt om de geep aan te duiden.

De geep (*Belone belone*)

in de volksmond ook wel groengraat genoemd, is een straalvinnige vis uit de familie van de Belonidae. De geep wordt gemiddeld ongeveer 45 cm lang. Het dier heeft opvallend lange kaken en de rugvin bevindt zich dicht bij de staart. Het lichaam is lang en slank. Een ander opvallend kenmerk is de blauwgroene kleur van de graten.

Leefwijze

De geep is een trekkende zeevis die voorkomt in de Noordzee, het oosten van de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee. Het is een oppervlaktejager, hij jaagt in de bovenste waterlaag op kleine vissoorten zoals jonge haring en kabeljauwachtigen.

De vis kan circa 90 cm lang en 1,3 kg zwaar worden en is gemiddeld 45 cm lang. Geepen leven 's winters in scholen in open water, ten westen van Groot-Brittannië en trekken in maart-april de Noordzee in waar ze in ondiep water paaïen in de maanden mei en juni. De eitjes worden met een soort draden aan planten bevestigd.

Relatie tot de mens

Deze vis wordt in grote hoeveelheden door de beroepsvisserij gevangen, vooral door Deense en Duitse vissers. Verder is deze vis populair bij zeesportvissers.

Giftig?

Vanwege zijn unieke groen gekleurde graten wordt van de geep of groengraat beweerd dat die giftig zijn. Maar niets is minder waar. De groene kleur komt van de ongevaarlijke minerale kleurstof vivianiet die volledig onschadelijk is.

Bronnen: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Geep>

<http://www.zeevisport.com/22zeevissen/geepvissen.htm>.

DE MEIDOORN

Gerald Biesemans

De éénstijlige meidoorn is een kleine boom of boomachtige stuik met een vormeloze opmerkelijk dicht vertakte kroon. Het is een trage groeier en kan tot 10 meter hoog en 500 jaar oud worden. De zigzagvormige takken groeien wild door elkaar en zijn bezet met scherpe tot 20 mm lange doorns waar men zich erg kan aan prikken. Omwille van deze doornen werd de struik vroeger vaak veel gebruikt in hagen als afscheiding voor het vee.

De meidoorn heeft zijn naam niet gestolen: rond de maand mei bloeit hij rijkelijk en mooi. De ganse kroon ziet dan wit van de ontelbare tuiltjes met 15 of meer 8 tot 15 mm grote bloemen die druk bezocht worden door vliegen, wespen en bijen. De kleine vruchtjes zijn aanvankelijk groen maar worden later helder tot donkerrood gekleurd. Meidoorn wordt al sinds de 16^e eeuw gebruikt om de bloedsomloop te stimuleren. Deze werking komt onder meer door de stof 'rutine', een stof bekend om z'n vermogen om blauwe plekken te voorkomen. Bovendien helpt meidoornthee om de cholesterol te verlagen. Maar niet alles aan de meidoorn is idyllisch: het is ook een waardplant voor het door fruittelers gevreesde bacterie- of perenvuur. Want evenals de appelboom, de perelaar en de meeste soorten van de rozenfamilie, behoort de meidoorn

tot de diezelfde plantenfamilie. Om (wederzijdse) besmetting van de boomgaarden te voorkomen, werden vroeger bij ons de meidoornhagen dan ook massaal gekapt en verbrand.

Bron: diverse bronnen.

Beter voorkomen dan genezen

Tegen bacterievuur bestaat immers geen remedie. Zieke planten moeten drastisch gesnoeid of verwijderd en verbrand worden. Planten regelmatig controleren (vanaf half mei tot eind augustus) is de boodschap. Door bacterievuurgevoelige waardplanten, zoals de meidoorn, regelmatig te snoeien, vermindert de kans op infectie, omdat de plant dan minder bloeit. Het is trouwens wettelijk verplicht om meidoornhagen te snoeien in de winterperiode (tussen 1 november en 1 maart).

En nog een laatste heel belangrijke tip: ontsmet snoeigerief grondig als er zieke plantendelen werden weggesnoeid.

Nieuwe aanplantingen van meidoorn worden in het kader van de bacterievuurproblematiek ook afgeraden in de nabijheid van fruitplantages. Hier is het gebruik van gemengde hagen zonder meidoorn meer aangewezen.

Dit gezegd zijnde, mogen we het kind niet met het badwater weggooien. De meidoorn en de meidoornhagen met de prachtige bloesems en rode bessen hebben een niet te onderschatten natuur- en cultuurhistorische waarde en maken deel uit van ons landschap.

bron: <http://www.provinciaalnatuurcentrum.be/limburgboomtweetjeperenvuur>

WEERSPREUKEN VOOR DE MAAND MEI

Gerald Biesemans

In mei leggen alle vogels een ei

“In mei leggen alle vogels een ei, behalve de koekoek en de spriet, die leggen in de meimaand niet”. Deze spreuk zegt nog niet zoveel over het weer in deze maand maar betekent toch dat in mei de temperaturen al zodanig gunstig zijn dat voor de meeste vogels dan het broedseizoen begint. Maar dat er in mei veel te doen is om het weer, daar zijn de vele weerspreuken het bewijs van. Dus ben je van plan er op uit te gaan of een dagje op pad in de maand mei, loop dan even door de spreuken en doe er je voordeel mee. Er zijn sommige spreuken echt bedoeld voor een bepaalde datum, dat is helemaal handig.

1. Een natte mei, brengt boter in de wei.
2. Als het dondert in mei valt er dikwijls hagel bij.
3. Avonddauw en zon in mei, hooi met karren op de wei.
4. Dauw in mei en april maken goede augustus en september.
5. Donder in mei geeft gras in de wei.
6. Het onweer in de mooie mei, doet 't koren bloeien op de hei.
7. Donder in mei, zingt de boer : jochei!
8. Veel onweer in mei, maakt de boeren blij.
9. Een bijenzwerm in mei, goed teken voor de wei.
10. Een koude mei, een gouden mei.
11. Einde van mei, staartje van de winter.

12. Is mei nat, de droge juni volgt zijn pad.
13. Is het weer in mei zeer mooi, dan ziet de schuur maar weinig hooi.
14. Koele mei, goed geschrei.
15. Mei, koel en wak, brengt veel koren in de zak.
16. Mei, koel en nat, vult de schuur en ook de zak.
17. Mei, koel en nat, brengt koren in de schuur en spek in 't vat.
18. Onweer in mei is een vruchtbaar getij.
19. De eerste mei hebben alle vogels een nest of een ei (1 mei)
20. Servaas moet verlopen zijn, voor de nachtvorst goed en wel verdwijnt (13 mei).
21. Als er schaapjes aan de hemel staan, kan men zonder paraplu wandelen gaan.
22. Regen en wind in het midden van mei, maakt de boeren niet erg blij.

Bron: <https://www.singlessite.nl/in-mei-leggen-alle-vogels-een-ei/>

VOGEL VAN HET JAAR 2019: DE STEENUIL

Simone Jansen

De steenuil is verkozen tot 'Vogel van het jaar 2019', zo volgt hij de merel op. Vogelbescherming Vlaanderen organiseert jaarlijks een wedstrijd waarin liefhebbers uit een shortlist van twaalf vogels hun favoriet kunnen aanduiden. Dit jaar brachten 4842 mensen een stem uit: de steenuil was de winnaar met 953 stemmen, gevolgd door de grote bonte specht (635 stemmen) en het goudhaanje (546).

De steenuil is de bekendste 'kleine' uil van Europa. Bij de Oude Grieken gold hij als de vogel van de wijsheid en als zinnebeeld van de godin Athena. Steenuilen zijn overwegend actief in de schemering en ook 's nachts, maar we kunnen ze ook wel overdag aan het werk zien. Hoe kunnen we de steenuil herkennen? Klein en 'gezet', lichaamslengte ongeveer 22 cm, felgele ogen, ronde kop, witte wenkbrauwstrepen, bruin-wit gespikkeld verenkleed, vliegt laag met golvende vlucht.

Wat eet de steenuil?

Door zijn kleine gestalte vangt de steenuil weinig indrukwekkende prooien: insecten, amfibieën en regenwormen, uitzonderlijk ook muizen, zelfs ratten.

Waar leeft de steenuil?

Hij komt voor in heel Europa, Noord- Afrika en grote delen van Azië. Hij is een standvogel, hij broedt en overwintert dus in dezelfde streek. Tijdens de wintermaanden kunnen we de steenuil al van ver horen roepen.

Weetje

De steenuil prijkte tot 2002 op het laatste bankbiljet van de Nederlandse gulden.

Gezegden met 'uil':

- Dat is geen uil = een pientere persoon
- Een uiltje vangen = een dutje doen
- Elk meent zijn uil een valk te zijn = iedereen houdt het zijne voor het beste
- Het is beter met de uil gezeten dan met de valk gevlogen = een onopvallende persoon die huiselijk is, is als partner te verkiezen boven iemand die bijzondere eigenschappen heeft, maar vaak uithuizig is
- Zo dronken als een uil = erg beschonken
- Zo dom als een uil = zeer dom
- Uilenbril = bril met breed (hoornen) montuur
- Uilenspiegel = een schalkse, guitige persoon naar de held van het oude volksboek van Tijn Uilenspiegel.

DE MEEUW

Simone Jansen

Meeuwen zijn zeevogels uit de familie 'Laridae' en de orde steltloperachtigen (Charadriiformes). Er zijn 102 soorten benoemd: dwergmeeuw, mantelmeeuw, lavameeuw, kokmeeuw, zilvermeeuw en stormmeeuw zijn allicht de meest bekende.

Het zijn over het algemeen middelgrote tot vrij grote vogels, meestal grijs of wit, vaak met zwarte tekeningen op kop en snavel. Ze hebben een typische schelle, krijsende roep. De snavel is stevig en vrij lang, de poten zijn voorzien van zwemvliezen. De "echte" meeuwen variëren in formaat van de dwergmeeuw (120 g en 29 cm) tot de grote mantelmeeuw (1,75 kg en 76 cm).

De sterns worden volgens de 'IOC World Bird List' ook tot deze familie gerekend en vormen daar een onderfamilie of een geslachtengroep. Heel vaak worden de sterns nog opgevoerd als een eigen familie (de Sternidae). Gemiddeld zijn sterns slanker en kleiner, met een ranke, puntige snavel. De reuzenster is echter groter dan veel kleine soorten "echte" meeuwen. De dwergster is kleiner dan de kleinste meeuw.

Menu

Meeuwen zijn alleseters, die weten te profiteren van allerlei menselijke afvalbronnen, zoals vuilnisbelten. In meeuwenkolonies worden dan ook de vreemdste dingen gevonden; van plastic verpakkingen van ontbijtkoek tot condooms.

Meeuwen aan land, storm voor de hand

Meeuwen spelen een hoofdrol in een weerspreuk over opkomende stormen; 'Meeuwen aan land, storm voor de hand'. Dieren reageren op veranderingen in luchtdruk, temperatuur of luchtvochtigheid. Het gedrag van dieren wordt dan ook sinds mensenheugenis gebruikt om het weer te voorspellen. Vlak voor een storm zoeken meeuwen vaak beschutting op land. Dit heeft te maken met de dalende luchtdruk. Vliegen kost bij lage luchtdruk meer energie dan bij hoge luchtdruk.

De meeuw is zo gehaat dat ze nu bedreigd is

De meeuw is misschien wel de meest gehate vogel in Vlaanderen: ze houdt hele buurten wakker met haar geschreeuw en ze pikt op de dijk aan zee zonder verpinken uw ijsje uit uw handen. Vorig jaar waren er 4915 grote meeuwen in Vlaanderen, in 2012 waren er nog 7827! Maar willen of niet, we zijn wettelijk verplicht om de populatie in stand te houden: we moeten ze beschermen.

Bron: <http://www.vliz.be/vleet/content-vleet.php?language=0&id=4051&item=Meeuwen>

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Meeuwen_\(vogels\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Meeuwen_(vogels))

EVOLUTIE VROUWENSTEMRECHT IN BELGIË

Jef Vanderlinden

Het is 71 jaar geleden dat vrouwen in ons land volwaardige politieke rechten kregen: de wet van 27 maart 1948 voerde stemplicht voor hen in en liet hen ook toe deel te nemen aan de parlementsverkiezingen. België was hier zeker geen trendsetter, maar was ook niet het laatste Europese land om de vrouwen volwaardige politieke rechten te geven. Griekenland bijvoorbeeld deed het pas in 1952.

In de Belgische grondwet van 1830 staat dat alle Belgen gelijk zijn voor de wet, maar in de 19de eeuw bleek de realiteit daarvan enigszins af te wijken. Het zou zelfs nog meer dan een eeuw duren voor alle burgers gelijke politieke rechten kregen. Aanvankelijk geldt in ons land het cijnskiesrecht: alleen mannen die een bepaald belastingniveau halen, mogen stemmen. In de praktijk betekent dat alleen rijke mannen. In 1893 wordt het cijnskiesstelsel vervangen door het algemeen meervoudig stemrecht voor mannen. Elke volwassen man mag dan een stem uitbrengen, maar naargelang van het vermogen, de gezinssituatie en de diploma's kunnen daar nog stemmen bij komen, tot een maximum van 3.

De eerste feministische stapjes

Op het einde van de 19de eeuw beginnen vrouwen zich te roeren, zij het heel voorzichtig. De eerste feministische organisatie wordt opgericht in 1892 naar aanleiding van de weigering door de balie van Marie Popelin, de eerste vrouwelijke jurist in ons land. De eerste feministes komen vooral uit de liberale burgerij, maar houden zich nog niet echt bezig met politiek.

De Belgische Werkliedenpartij (BWP), de voorloper van de socialistische partij, komt in 1894 als eerste op voor het algemeen stemrecht op alle niveaus en zonder onderscheid van geslacht. Maar voorlopig is het hemd nader dan de rok: aan het begin van de 20ste eeuw gaan de socialisten voor het algemeen en enkelvoudig mannenstemrecht en laten ze het vrouwenstemrecht vallen. Ook de liberale partij heeft geen haast: ze vreest dat vrouwen te veel door de kerk worden beïnvloed. De katholieken werpen zich wel op als verdedigers van het vrouwenstemrecht. Ze zien de vrouwen vooral als een soort buffer tegen het oprukkende 'rode gevaar'.

"Eigenlijk werd niet gekeken naar de rechten van vrouwen, maar naar de consequenties op het vlak van stemmenpotentieel van het al dan niet toekennen van stemrecht aan

vrouwen", legt historica Els Flour uit. Door de Eerste Wereldoorlog verdwijnen de feministische eisen voor enkele jaren naar de achtergrond.

Het lokale niveau eerst aan de beurt

In 1919 komt er een eerste schuchtere doorbraak en krijgen vrouwen stemrecht op gemeentelijk niveau. Toch gelden er enkele opvallende beperkingen. Zo krijgen prostituees geen stemrecht. Vrouwen kunnen wel schepen of burgemeester worden, maar moeten daarvoor de toestemming van hun echtgenoot krijgen. Vrouwen krijgen ook passief stemrecht op provinciaal en nationaal niveau: ze mogen zelf niet stemmen, maar kunnen zich wel verkiesbaar stellen.

Intussen beginnen politieke partijen zich te realiseren dat er zoiets bestaat als een vrouwelijk kiespubliek en ze beginnen daar ook op in te spelen in hun campagnes. Toch wordt het vrouwelijk electoraat in een eerste stadium vooral aangesproken als huisvrouw of moeder. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1921 blijkt dat de vrouwen zich niet zozeer laten leiden door de Kerk, maar wel door hun echtgenoot.

Over heel het land worden slechts 196 vrouwen verkozen, van wie er 13 tot schepen en 6 tot burgemeester worden benoemd. Vrouwelijke verkozenen vertegenwoordigen slechts 1 % van het aantal raadsleden, voorlopig blijft de politiek vooral een mannenzaak.

Uitstel door oorlog

Tussen de twee wereldoorlogen is het aantal vrouwelijke parlementsleden bijzonder laag. De Kamer telt 3 vrouwelijke leden, de Senaat 3 gecoöpteerde vrouwelijke senatoren. Dan had je de bizarre toestand dat vrouwen in het parlement zaten, terwijl ze niet eens mochten stemmen voor het parlement.

Die vrouwen zijn overigens niet noodzakelijk pleitbezorgsters van de vrouwelijke zaak: zo stemt senator Marie-Anne Spaak-Janson (BWP) in 1929 tegen een voorstel voor volwaardig vrouwenstemrecht: zij volgde gewoon de partijconsignes.

Na de Tweede Wereldoorlog wordt het principe niet meer in vraag gesteld. Van een echt keerpunt kan je niet spreken, maar het bleek niet langer houdbaar om de boot van het vrouwenstemrecht af te houden. De tijden waren veranderd en de oude argumenten golden niet meer. De wet van 27 maart 1948 voert de stemplicht voor vrouwen in voor de parlementsverkiezingen. Het provinciaal stemrecht volgt enkele maanden later.

Het mannenbastion brokkelt af

Dat vrouwen volwaardige politieke rechten hebben, betekent niet dat ze daarom ook voor vrouwen stemmen. Tot 1974 blijft het aantal vrouwelijke verkozenen beperkt tot 3 procent. De vrouwelijke witte raven in het parlement houden zich vooral bezig met zaken die vrouwen na aan het hart liggen, en de meeste partijen kunnen zich daar best in vinden.

In 1965 komt er voor het eerst een vrouw in de regering. Marguerite De Riemaecker-Legot (CVP) wordt dan minister van Gezin en Huisvesting in de regeringen-Harmel I en Vanden Boeynants I. "Die ministerpost is speciaal voor haar gecreëerd", duidt Els Flour. "Haar bevoegdheden waren toch wel echt traditioneel vrouwgericht."

Miet Smet (CVP) is de allereerste die in de regering bevoegd wordt voor Maatschappelijke Emancipatie en Gelijke Kansen. We zijn intussen in de jaren 80 beland. Smet heeft toch veel gedaan met die bevoegdheden: ze nam onder meer maatregelen tegen intra familiaal geweld en deed iets aan de aanwezigheid van vrouwen in de politieke besluitvorming.

Vanaf 1994 moet minstens een derde van de kandidaten voor de verkiezingen vrouw zijn. Dat betekent niet noodzakelijk dat vrouwen automatisch een verkiesbare plaats krijgen, waardoor ze in de politiek ondervertegenwoordigd blijven. Daarom pleiten vrouwenorganisaties ervoor om het rits principe verplicht te maken. Daarbij wisselen mannen en vrouwen elkaar af op de kieslijsten. Momenteel geldt dat rits principe alleen voor de eerste twee plaatsen op de kieslijst. Ook over de vertegenwoordiging van vrouwen in de uitvoerende macht blijft er nog veel ontevredenheid. Dat blijkt tien jaar geleden nog, als CD&V-vrouwen een protestactie voeren in de Kamer, net voordat kersvers premier Yves Leterme (CD&V) zijn regeringsverklaring voorstelt. Verkiezing na verkiezing wordt het aandeel van vrouwen in de politieke organen wel groter, maar op het maatschappelijke terrein is er nog enig werk aan de winkel op het vlak van gelijkberechtiging.

Trien Van Hemeldonck

In vroegere tijden had Zoersel weinig om op te scheppen tegenover andere dorpen, behalve dan de Lindeboom, het Boshuisje en Trien Van Hemeldonck. In Zoersel beweren ze dat Trien de eerste vrouwelijke burgemeester was van het land ! Bestaat vrouwenemancipatie er dan reeds lang ?

Trien Van Hemeldonck was vooral een vrouw die wat meer kon en vooral ook wou dan de andere vrouwen in haar tijd. Haar rijp inzicht leerde haar dat ze medeburgers kon helpen en ze deed dat dan ook door in de politiek te gaan. Vermits ze op het gehucht Einhoven woonde en gezien de traditionele vete tussen 'die' van Einhoven en 'die' van het hoofddorp, was ze uiteraard een pion van Einhoven.

Toen na een verkiezing helemaal geen uitweg meer gezien werd in het politieke kaartenspel, werd tenslotte en als ultieme kans, aan Trien gevraagd of ze burgemeester wilde worden. Trien aanvaardde.

Was het uit jaloezie vanwege haar mannelijke collega's of was het vanwege het uitzonderlijk voorval voor die tijd om een vrouw aan het roer te zien staan, in elk geval, over haar ambtsperiode doen heel wat sterke verhalen de ronde.

Door het roken van zware sigaren tijdens de gemeenteraadszittingen, is Trien een folkloristisch figuur geworden.

Tijdgenoten van haar geven een heel wat milder beeld van onze Zoerselse 'suffragette'. Van nature uit was ze helemaal niet autoritair; ze was bekommerd om de noden van de anderen. Dat bleek misschien meer uit de vóórvergaderingen van de gemeenteraad in een Zoerselse bakkerij aan de warme oven, dan in de gemeenteraad zelf.

Alleen tijdens de jaarlijkse kermis moest Trien, als hoofd van de politie, even stoer zijn als haar mannelijke collega's om de traditionele vechtpartijen in te dijken. En Trien deed haar werk zeker goed, ook al viel het sluiten van de herbergen niet altijd mee. Herbergiers hadden wel trukken als een borrel elixir of een sigaartje om de burgemeesteres even aan de lijn te houden en de bierglazen in het café nog vlug vol te doen.

Dat ene sigaartje was er de aanleiding toe dat Trien later aanzien werd als een meedogenloze sigaren rokende feministe.

Trien was burgemeester van januari 1925 tot december 1938.

Bron : Een dorp onder de linde/ Wikipedia/ Gazet van Antwerpen

MARIE CURIE: EEN INTELLIGENTE VROUW

Simone Jansen

Maria (ook Marya) Sklodowska is geboren op 7 november 1867 in de Poolse hoofdstad Warschau als jongste van vijf kinderen. Haar vader Wladyslaw was natuurkundeleraar en haar moeder was opvoedster. Beide ouders kwamen uit verarmde families en behoorden tot de lagere landadel. Haar moeder overleed aan tuberculose in 1880, toen Maria 13 jaar was.

Al op 15 jaar behaalde ze het diploma van de middelbare school, maar omdat Polen toen bij Rusland behoorde, kon Maria niet naar de universiteit: verboden voor alle vrouwen. Haar oudere zus Bronia (=Bronislava) ging naar Parijs geneeskunde studeren en ondertussen ging Maria werken als gouvernante om de studies van haar zus te betalen. Nadat Bronia haar studies gynaecologie had voltooid, ging Maria in 1891 naar Parijs om er wiskunde, natuurkunde en scheikunde te studeren. Bronia financierde deze studies. In 1893 behaalde Maria, als beste van haar jaar, een licentiaatsdiploma natuurkunde en een jaar later volgde een licentiaat voor wiskunde. Dan mocht ze meewerken aan een onderzoek naar de magnetische eigenschappen van gehard staal. Tijdens dit onderzoek kwam ze in contact met de Franse natuurkundige Pierre Curie die onderzoek deed naar magnetisme.

Na de promotie van Pierre trouwden ze in 1895. Maria koos vanaf dan voor de naam Marie Curie. Na de geboorte van hun eerste dochter Irène, begon ze aan een onderzoek naar uraniumstralen; die straling noemde ze 'Radioactiviteit'. Nadien werd Pierre hoogleraar aan de universiteit en werd Marie hoofd van het bijhorende labo. Bij het verkrijgen van haar doctoraat sprak men zeer lovende woorden. In 1903 kreeg ze, samen met haar man, de Nobelprijs voor natuurkunde, maar beiden waren te ziek om de uitreiking in Stockholm bij te wonen. Op 6 december 1904 werd hun tweede dochter Eve geboren.

In 1906 overleed Pierre: hij werd in Parijs overreden door een paardenkoets. Dan kreeg Marie de taak van Pierre aan de Parijse universiteit Sorbonne; zo werd ze er de eerste vrouwelijke hoogleraar, maar ze kreeg heel wat tegenwerking van haar mannelijke collega's. In 1910 schreef ze een boek over radioactiviteit en ze slaagde er ook in radium te isoleren, waardoor ze radium als apart element in de tabel van Mendelejev kon plaatsen. In 1911 kreeg ze haar tweede Nobelprijs, nu voor scheikunde, zo was ze één van de vier personen die ooit twee nobelprijzen wonnen. Als pionier op het gebied van radioactiviteit ontdekte ze de elementen 'polonium' (genoemd naar haar vaderland Polen) en radium (zo genoemd omwille van de intense radioactiviteit), dat als eenheid de naam 'curie' kreeg als eerbetoon aan haar en haar man.

Oorlogsjaren

Na het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, trok Marie in het najaar van 1914 naar het oorlogsfront in de Westhoek op verzoek van de Vlaamse bataljonarts Frans Daels en onder de bescherming van haar voormalige advocaat, de Franse minister van Oorlog. Met behulp van zelfontworpen autobusjes voorzien van een dynamo en een röntgenapparaat, onderzocht Marie samen met haar oudste dochter Irène de gewonde soldaten in de veldhospitalen.

Rond 1930 heeft Irène de dagelijkse leiding van het Radiuminstituut overgenomen, maar Marie bleef er wel directeur.

Marie stierf in 1934 (66 jaar oud), in een Frans sanatorium in Passy, blootgesteld aan een enorme stralingsdosis. Ze werd naast haar man begraven in Sceaux, maar in 1995 werden beiden overgebracht naar het Pantheon in Parijs: een hele eer.

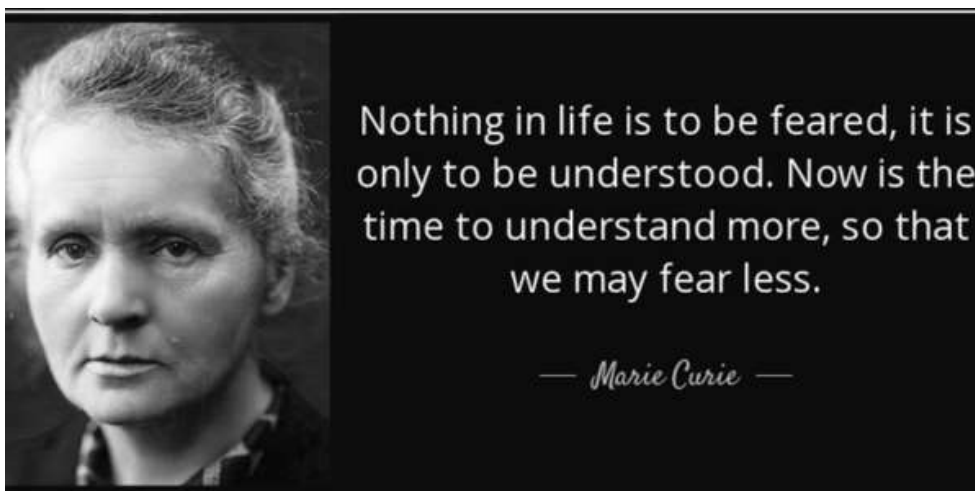
Nageslacht

De oudste dochter Irène (1897-1956) ontving samen met haar man, scheikundige Frédéric Joliot ook de Nobelprijs voor de Scheikunde in 1935, één jaar na het overlijden van haar moeder.

De jongste dochter Eve (1904-2007) werd 102 jaar; ze was journaliste en pianiste. Ze schreef een boek over haar moeder met als titel 'Madame Curie. Haar man Henry Labrousse was diplomaat en ontving als directeur van UNICEF de Nobelprijs voor de vrede in 1965.

Kleindochter Hélène Langevin-Joliot (1927) was een geleerde in de kernfysica.

Achterkleinzoon Yves Langevin (1951) werd astrofysicus, naar hem werd de planetoïde 5290 Langevin genoemd.

GEDICHT

Gerald Biesemans

Herman Gorter - Mei

Een nieuwe lente en een nieuw geluid:
Ik wil dat dit lied klinkt als het gefluit,
Dat ik vaak hoorde voor een zomernacht
In een oud stadje, langs de watergracht -
In huis was 't donker, maar de stille straat
Vergaarde schemer, aan de lucht blonk laat
Nog licht, er viel een gouden blanke schijn
Over de gevels in mijn raamkozijn.
Dan blies een jongen als een orgelpijp,
De klanken schudden in de lucht zo rijp
Als jonge kersen, wen een lentewind
In 't bosje opgaat en zijn reis begint.
Hij dwaald' over de bruggen, op den wal
Van 't water, langzaam gaande, overal
Als 'n jonge vogel fluitend, onbewust
Van eigen blijheid om de avonddrust.
En menig moe man, die zijn avondmaal
Nam, luisterde, als naar een oud verhaal,
Glimlachend, en een hand die 't venster sloot,
Talmde een poze wijl de jongen floot.

Noot:

Wie herinnert zich niet dit gedicht van Herman Gorter (1864 – 1927), toch zeker de eerste vier lijnen ervan? Of zelfs meer nog: misschien hebt u dat ooit tijdens een van de middelbare schooljaren in de lessen Nederlands van buiten moeten leren. Gelukkig bleef het van buiten leren beperkt tot deze 20 lijnen: ze vormen slechts de aanvangregels van het maar liefst 4381 (sic!) versregels lange gedicht.

verantwoordelijke uitgever

gemeente en ocmw Zoersel, Seniorenraad
Handelslei 167, 2980 Zoersel

verspreiding

Gratis aan huis bij alle 60-plussers die erom vragen
(één exemplaar per gezin) of via digitale weg.

verantwoording

Elke auteur is verantwoordelijk voor zijn bijdrage. Aan teksten in de seniorenkrant kan geen rechtskracht worden ontleend. Het staat de redactie vrij ingezonden stukken al dan niet (verkort) weer te geven, met respect voor het meest essentiële van de inhoud.